

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2000
3. volební období

123

USNESENÍ
ústavně právního výboru
z 50., 54. a 55. schůze
dne 3. května a 15. a 22. června 2000

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (tisk 465)

Po odůvodnění ministra spravedlnosti JUDr. Otakara Motejla, náměstka ministra pro místní rozvoj JUDr. Jaroslava Krále, CSc., náměstka ministra průmyslu a obchodu doc. ing. Karla Špačka, zpravodajské zprávě posl. JUDr. Dalibora Matulky po rozpravě

ústavně právní výbor

- I. doporučuje Poslanecké sněmovně Parlamentu, aby návrh schválila,
- II. doporučuje Poslanecké sněmovně Parlamentu, aby přijala k tomuto návrhu zákona tyto změny a doplňky:

1. vložit nový bod 1 tohoto znění:

"1. V části první hlavě čtvrté se v § 40a za slova "§ 49a," vkládají slova "§ 55,".

- ostatní body přechíslovat,

2. k dosavadnímu bodu 1 - § 52 až 57 znějí:

"§ 52

(1) Spotřebitelskými smlouvami jsou smlouvy kupní, smlouvy o dílo, případně jiné smlouvy, upravené v části osmé tohoto zákona, pokud smluvními stranami jsou na jedné straně spotřebitel a na druhé straně dodavatel.

(2) Dodavatelem je osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy jedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti.

(3) Spotřebitelem je osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti.

§ 53

(1) Pro uzavření smlouvy mohou být použity prostředky komunikace na dálku, které umožňují uzavřít smlouvu bez současné fyzické přítomnosti smluvních stran. Prostředky komunikace na dálku se rozumí prostředky, s výjimkou písemného styku, provozované podnikatelem, k jehož předmětu činnosti náleží poskytování jednoho nebo více prostředků komunikace na dálku, zejména neadresovaný tisk, adresovaný tisk, typový dopis, reklama v tisku s objednávkovým tiskopisem, katalog, telefon s (lidskou) obsluhou, telefon bez (lidské) obsluhy (automatický volací přístroj, audiotext), rozhlas, videotelefon (telefon s obrazovkou), videotext (mikropočítač a televizní obrazovka), elektronická pošta, faxový přístroj, televize (televizní nákup, teleshopping).

(2) Při použití prostředků komunikace na dálku musí být obsahem návrhu informace nutné k uzavření smlouvy ve smyslu obecných náležitostí smlouvy upravených v této části a podstatných náležitostí smlouvy stanovených v části osmé zákona. Tyto informace musí být poskytnuty určitým a srozumitelným způsobem s přihlédnutím k zásadám dobré víry a k ochraně osob, zejména nezletilých nebo spotřebitelů.

(3) Při jednání prostřednictvím některého prostředku komunikace na dálku musí být spotřebiteli s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy poskytnuty zejména tyto informace:

- a) obchodní jméno a identifikační číslo dodavatele, sídlo právnické osoby a bydliště v případě fyzické osoby,
- b) název a hlavní charakteristiky zboží nebo služeb,
- c) cena zboží nebo služeb včetně všech poplatků,
- d) náklady na dodání,
- e) způsob platby, dodání nebo plnění,
- f) poučení o právu na odstoupení, s výjimkou případů podle odstavce 6,
- g) náklady na použití komunikačních prostředků na dálku,
- h) doba, po kterou zůstává nabídka nebo cena v platnosti.

(4) Po uzavření smlouvy při použití prostředků komunikace na dálku, nejpozději však před plněním musí být spotřebiteli písemně poskytnuty tyto informace:

- a) obchodní jméno a identifikační číslo dodavatele, sídlo právnické osoby a bydliště v případě osoby fyzické,
- b) informace o podmínkách a postupech pro uplatnění práva odstoupit od smlouvy,
- c) informace o službách po prodeji a o zárukách,
- d) podmínky pro zrušení smlouvy, pokud není určena doba platnosti nebo platnost je delší než jeden rok.

(5) Byla-li smlouva uzavřena při použití prostředků komunikace na dálku, má spotřebitel právo od smlouvy odstoupit do 14 dnů od převzetí plnění.

V případě, že dodavatel nepředal spotřebiteli informace, které je povinen předat písemně nebo jiným obdobným způsobem podle ustanovení odstavců 3 a 4, činí tato lhůta pro odstoupení 3 měsíce od převzetí plnění. Jestliže však jsou informace řádně předány v jejím průběhu, dochází k ukončení tříměsíční lhůty a počíná od té doby běžet lhůta čtrnáctidenní.

(6) Kromě případů, kdy je odstoupení od smlouvy výslovně ujednáno, nemůže spotřebitel odstoupit podle odstavce 5 od smluv

- a) na poskytování služeb, jestliže s jejich plněním bylo s jeho souhlasem započato před uplynutím lhůty 14 dnů od převzetí plnění,

- b) na dodávku zboží nebo služeb, jejichž cena závisí na výchylných finančního trhu nezávisle na vůli dodavatele,
- c) na dodávku zboží upraveného podle přání spotřebitele nebo pro jeho osobu, jakož i zboží, které podléhá rychlé zkáze, opotřebení nebo zastarání,
- d) na dodávku audio a video nahrávek a počítačových programů, porušil-li spotřebitel jejich originální obal,
- e) na dodávku novin, periodik a časopisů,
- f) spočívajících ve hře nebo loterii.

(7) Poskytuje-li dodavatel plnění spotřebiteli bez objednávky, není spotřebitel povinen dodavateli jeho plnění vrátit ani jej o tom vyrozumět.

§ 54

Ustanovení o smlouvách sjednávaných podle § 53 se nevztahují na smlouvy

- a) o finančních službách podle zvláštních zákonů,
- b) uzavírané prostřednictvím prodejních automatů nebo automatizovaných obchodních provozoven,
- c) uzavírané provozovateli prostředků komunikace na dálku prostřednictvím veřejných telefonů,
- d) uzavírané na výstavbu či prodej nemovitosti nebo týkající se jiných práv k nemovitosti, s výjimkou nájmu,
- e) uzavírané na základě dražeb,
- f) na dodávku potravin, nápojů nebo jiného zboží běžné spotřeby, dodávaného stálými doručovateli do domácnosti nebo sídla spotřebitele,
- g) o ubytování, dopravě, stravování nebo využití volného času, pokud dodavatel poskytuje tato plnění v určeném termínu nebo době.

§ 55

(1) Smluvní ujednání spotřebitelských smluv se nemohou odchýlit od zákona v neprospěch spotřebitele. Spotřebitel se zejména nemůže vzdát práv, které mu zákon poskytuje, nebo jinak zhoršit své smluvní postavení.

(2) Ujednání ve spotřebitelských smlouvách ve smyslu § 56 se považují za platná, pokud se spotřebitel nedovolá jejich neplatnosti (§ 40a). Ovlivňuje-li však takové ujednání přímo i další ujednání smlouvy, může se spotřebitel dovolat neplatnosti celé smlouvy.

(3) V pochybnostech o významu spotřebitelských smluv platí výklad pro spotřebitele příznivější.

§ 56

(1) Spotřebitelské smlouvy nesmějí obsahovat ujednání, která v rozporu s požadavkem dobré víry znamenají k újmě spotřebitele značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na smluvní ujednání, která vymezují předmět plnění smlouvy nebo cenu plnění.

(3) Nepřípustná jsou zejména smluvní ujednání, která

- a) vylučují nebo omezují odpovědnost dodavatele za jednání či opomenutí, kterým byla spotřebiteli způsobena smrt či újma na zdraví,
- b) vylučují nebo omezují práva spotřebitele při uplatnění odpovědnosti za vady či odpovědnosti za škodu,

- c) stanoví, že smlouva je pro spotřebitele závazná, zatímco plnění dodavatele je vázáno na splnění podmínky, jejíž uskutečnění je závislé výlučně na vůli dodavatele,
- d) dovolují dodavateli, aby spotřebiteli nevydal jím poskytnuté plnění i v případě, že spotřebitel neuzavře smlouvu s dodavatelem či od ní odstoupí,
- e) opravňují dodavatele odstoupit od smlouvy bez smluvního či zákonného důvodu a spotřebitele nikoli,
- f) opravňují dodavatele, aby bez důvodů hodných zvláštního zřetele vypověděl smlouvu na dobu neurčitou bez přiměřené výpovědní doby,
- g) zavazují spotřebitele k plnění podmínek, s nimiž se neměl možnost seznámit před uzavřením smlouvy,
- h) dovolují dodavateli jednostranně změnit smluvní podmínky bez důvodu sjednaného ve smlouvě,
- i) stanoví, že cena dodávky či služeb bude určena v době jejich splnění nebo dodavatele opravňují k zvýšení ceny dodávky či služeb, aniž by spotřebitel byl oprávněn od smlouvy odstoupit, je-li cena sjednaná v době uzavření smlouvy při splnění podstatně překročena,
- j) prikazují spotřebiteli, aby splnil všechny závazky i v případě, že dodavatel nesplnil závazky, které mu vznikly,
- k) dovolují dodavateli převést práva a povinnosti ze smlouvy bez souhlasu spotřebitele, dojde-li převodem ke zhoršení dobytnosti nebo zajištění pohledávky spotřebitele.

§ 57

(1) Byla-li spotřebitelská smlouva uzavřena mimo prostory obvyklé k podnikání dodavatele nebo nemá-li dodavatel žádné stálé místo k podnikání, může spotřebitel od smlouvy písemně odstoupit do 7 dnů od jejího uzavření; nedošlo-li dosud ke splnění dodávky či služeb dodavatelem, může od smlouvy odstoupit do jednoho měsíce. To neplatí ohledně smluv, u nichž si spotřebitel výslovně sjednal návštěvu dodavatele za účelem objednávky.

(2) Dodavatel musí spotřebitele písemně upozornit na právo odstoupit od smlouvy nejpozději při uzavření smlouvy; písemné upozornění musí obsahovat i označení osoby, u níž je třeba toto právo uplatnit, včetně trvalého pobytu či sídla takové osoby.

(3) Při porušení povinnosti stanovené v předchozím odstavci má spotřebitel právo odstoupit od smlouvy do 1 roku od jejího uzavření.

(4) Ustanovení předchozích odstavců se nevztahují na smlouvy

- a) jejichž předmětem je výstavba, prodej, nájem nebo jiné právo k nemovitosti, s výjimkou smluv o jejích opravách a o dodávce zařízení do ní začleněných,
- b) na dodávku potravin nebo jiného zboží běžné spotřeby dodávaného stálými doručovateli do domácnosti spotřebitele nebo do jiného jím určeného místa,
- c) na dodávku zboží nebo služeb, které byly uzavřeny podle katalogu dodavatele, s nímž se spotřebitel měl možnost seznámit v nepřítomnosti dodavatele, za předpokladu, že mezi stranami má pokračovat spojení při plnění uzavřené nebo jiné smlouvy a za předpokladu, že spotřebitel má právo odstoupit od smlouvy nejméně do sedmi dnů od převzetí zboží a je s tímto právem seznámen v katalogu nebo ve smlouvě,
- d) pojistné a o cenných papírech."

3. k dosavadnímu bodu 1 - § 58 až 69

vypustit,

4. vložit nové body těchto znění:
 - x1. V části druhé hlavě třetí se § 151a až 151m včetně nadpisů zrušují.
 - x2. V § 151o se doplňuje odstavec 3, který zní: "(3) Není-li vlastník stavby současně vlastníkem přilehlého pozemku a přístup vlastníka ke stavbě nelze zajistit jinak, může soud na návrh vlastníka stavby zřídit věcné břemeno ve prospěch vlastníka stavby, spočívající v právu cesty přes přilehlý pozemek".
 - x3. V části druhé hlavě třetí se § 151s až § 151v včetně nadpisu zrušují.",
5. k dosavadnímu bodu 2 - § 152
 - návětí zní: "V části druhé se za hlavu třetí doplňuje hlava třetí A, která včetně včetně nadpisů zní:",
 - slova "pohledávka nebude včas splněna" nahradit slovy "dluh, který jí odpovídá nebude včas splněn s tím, že v tomto případě lze dosáhnout uspokojení ze zástavy",
6. k dosavadnímu bodu 2 - § 155
doplnit nový odstavec 5 tohoto znění: "(5) Zástavním právem mohou být zajištěny i nároky zástavního věřitele z odstoupení od smlouvy, podle které vznikla zajištěná pohledávka.",
7. k dosavadnímu bodu 2 - § 156 odst. 1
slova "dědictví a rozhodnutí" nahradit slovy "dědictví nebo na základě rozhodnutí",
8. k dosavadnímu bodu 2 - § 158
doplnit nový odstavec 3 tohoto znění: "(3) Zástavní právo k souboru movitých věcí vzniká účinností zástavní smlouvy.",
9. k dosavadnímu bodu 2 - § 161
vypustit poslední větu,
10. k dosavadnímu bodu 2 - § 162 odst. 3
na konec doplnit slova "podle obecných ustanovení odpovědnosti za škodu",
11. k dosavadnímu bodu 2 - § 170 odst. 3
za slovo "věřitel" vložit slova "písemným jednostranným úkonem",
12. k dosavadnímu bodu 2 - § 170 odst. 6
za slova "na základě" vložit slovo "písemné",
13. k dosavadnímu bodu 2 - § 174
doplnit nový odstavec 3 tohoto znění: "(3) Na podzástavní právo se použijí ustanovení o zástavním právu přiměřeně.",
14. k dosavadnímu bodu 2 - § 181 až 194
vypustit,
15. k dosavadnímu bodu 4
vypustit,

16. k čl. II
vypustit,

17. k části páté až sedmé
• vypustit,
• ostatní části přečíslovat,

18. k dosavadní části osmé - čl. IX - bodu 3
vypustit,

19. k dosavadní části deváté
vypustit,

20. k dosavadní části desáté
slova "1. října 2000" nahradit slovy "1. ledna 2001",

- III. pověřuje předsedkyni výboru, aby toto usnesení předložila předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu,
- IV. zmocňuje zpravodaje výboru, aby ve schůzi Poslanecké sněmovny podal zprávu o výsledcích projednávání tohoto návrhu zákona ve schůzi ústavně právního výboru,
- V. zmocňuje zpravodaje výboru, aby ve spolupráci s legislativním odborem Kanceláře Poslanecké sněmovny provedl příslušné legislativně technické úpravy.

Jiří BÍLÝ v.r.
ověřovatel výboru

JUDr. Dalibor MATULKA v.r.
zpravodaj výboru

JUDr. Jitka KUPČOVÁ v.r.
předsedkyně výboru